

DOMOLJUB.

I-VII
1888/90

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Priloga „Slovenca“.

Izhaja vsak prvi in tretji četrtek mesca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastoj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 1.

V Ljubljani, 5. julija 1888.

Letnik I.

„Domoljub“ svojim bralcem.

Slovenci praznujemo danes god sv. **Cirila** in **Metoda**, ki sta v devetem stoletji razlagala našim očetom svete resnice v domači besedi. Na ta praznik pod varstvom sv. Cirila in Metoda se pokaže „DOMOLJUB“ prikrat svojim bralcem in obeta, da hoče v duhu Ciril-Metodovem Slovence poučevati in kratkočasiti; sporočal bo vse važne dogodke od blizu in od daleč, pojasnjeval gospodarske in obrtnijske stvari, prinašal zanimive novice iz domačih in tujih krajev in bo danes ali jutri tudi katero povedal za kratek čas.

Imamo sicer Slovenci berila dovolj; družba Mohorjeva nas preskrbljuje leto za letom s posebno lepimi in dobrimi knjigami, in tudi časnikov ljudstvu namenjenih imamo, ki mu vestno in skrbno poročajo, kaj da se godi po svetu. Veliko let že hvalevredno in uspešno razširja „Slovenski Gospodar“ katoliško in rodoljubno zavest po lepi Štajerski deželi; krepko in pogumno brani že nekaj let „Mir“ pravice koroških Slovencev pod zastavo: Vsakemu svoje! in tudi „Dolenjske Novice“ so se z lepim berilom prikupile premnogim bralcem posebno po Dolenjskem. Tem listom, ki so v prvi vrsti namenjeni prebivalcem onih krajev, kjer izhajajo, pridruži se kakor prijatelj „DOMOLJUB“, ki se bo skušal enakomerno ozirati na vse Slovence po Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Goriskem in Primorskem.

Zakaj se list imenuje „Domoljub“?

Domoljuba imenujemo onega, ki ljubi svoj dom; tudi naš „DOMOLJUB“ ljubi dom in sicer trojni dom ter želi in bo delal za to, da ta trojni dom ljubimo vsi Slovenci.

Domoljub ljubi in bo utrjeval med Slovenci prvič:

dom katoliški.

Najdražji zaklad vsakemu človeku je **vera**, ki mu kaže Boga in pojasnjuje vzvišeni namen, za kateri je Bog stvaril človeka. Kdor vero zanemarja in taji njene nauke, taji človeško natoro in zadušuje najblažje čute srca človeškega. — Slovenci smo skoro vsi tako srečni, da smo v pravi katoliški veri. Kako so se razveselili naši očetje, ko sta jim to vero oznanovala

sv. Ciril in Metod v domači besedi, za to vero so naši očetje prelivali svojo kri v vojskah s Turki, najhujšimi sovragi imena krščanskega; to vero so nam zapustili kot najdražjo doto, s katero si nam je pomagati naprej v času in v večnosti. Ali ne bo tudi nam draga dota očetov naših? Ali ne bomo z veseljem in s ponosom svetu kazali, da se čutimo domače v domu katoliškem? Kdo bi torej ne ljubil tega doma, kdo bi ga ne ljubil toliko gorkeje, kolikor huje ga mnogi napadajo in podirajo? Kdor nam razdira katoliški dom, on je naš sovražnik, naj je tujec ali domačin; zoper njegove nakane bo „DOMOLJUB“ brez strahu branil katoliški dom, ker ponosen je in Bogu brezmejno hvaležen, da sme reči: „Kristijan“ je moje ime in „Katoličan“ je moj priimek. — Vendar se pa ni treba bati, da bo pridige delal „Domoljub“; ne, zato je cerkev. Pač pa bode rad poročal o katoliški cerkvi, kako se jej godi po svetu, kako se razširja, kako se veseli in žaluje; rad bo povedal katero o se. Očetu, ki je poglavar katoliške cerkve, rad bo prinašal poročila, kako se po domačih krajih obhajajo cerkvene slovesnosti, ker upa, da taka poročila bodo prav uspešno utrjevala med Slovenci katoliški dom. — Drugič

dom slovenski.

Dom slovenski je pač borna, revna koč, ako ga primerjamo domocom drugih narodov. Nekdaj celó je bil slovenski dom skoro da popolno razrušen, vsi domačini-veljaki so ga zapustili, se ga sramovali, le trpin, priprosti narod je še prebival v podrtnah in vzdihni tlačanov so se slišali iz njega in pa glas duhovna, ki jih je tolažil po domače, edini, zvesti prijatelj. Toda naj je človekov dom visoka palača ali pa priprosta hišica, zato se ne meni, prirojeno mu je, Bog mu je vstvaril ljubezen do svojega doma. Zato bo „DOMOLJUB“ vedno gojil to ljubezen in zanjo cnemal narod; zato bo vedno in povesod branil in zagovarjal slovenske narodne pravice, ki so nam zagotovljene po božjih in človeških postavah in ljudstvu kazal pot, po kateri najpreje pride do svojih pravic. V tem oziru bo vodnik „DOMOLJUBU“ Slomšek, ki pravi: Ljubezen do svojega naroda more in mora biti eden najdragocenejših biserov v čednostnem vencu vsacega moža. — Vendar pri tem „DOMOLJUB“ ne bo hodil v škodo k drugim narodom, kakor bo namreč povesod tirjal pravice za Slovence, tako bo spoštoval tudi pravice drugih narodov po geslu: Vsakemu svoje! Rad se bo posebno oziral tudi na sorodne domove bratov Slovanov, saj bi bilo pregrešno tajiti bratovsko ljubezen. Rad bo torej Slovincem dopovedoval, kako se godi Hrvatom, Srbom, Bolgarom, Rusom, Čehom, Poljakom, s katerimi smo bili Slovenci v starodavnih časih bratje pod eno streho, v domu slovanskem. — Dedina Ciril-Metodova bo „DOMOLJUBU“ sveta! — Tretjič

dom avstrijski.

Slovenec je že od nekdanj zvesto vdan svojemu cesarju; on sicer nima navade, da bi neprenehoma z glasno besedo zatrjeval svojo zvestobo, pač pa nam priča zgodovina mnogo stoletij, da so Slovenci v mnogo vojskah prelivali kri za svojega cesarja, da so njemu ostali zvesti v največjih nevarnostih, da so ga branili, ko so se drugi podložni uprli njegovci vladi.

Slovenci so zvesti podložni svojemu cesarju, ne le zato, ker je naš vladar res vreden vse ljubezni, ampak ker jih vera uči, da mora človek biti oblasti pokoren zaradi Boga, ker v imenu božjem nam zapoveduje vladar in vest nas sili, da smo pokorni njegovim poveljem, le da niso nasprotna zapovedim božjim. — Zato bo tudi „DOMOLJUB“ utrjeval med Slovenci dom avstrijski, budil ljubezen do presvetlega cesarja in spominjal Slovence na dolžnosti, ki jih imajo do vladarja. Ob enem pa bo tudi povdarjal, da ima narod za težke dolžnosti nasproti državi tudi svoje pravice, katerih mu država ne sme kratiti, ako hoče biti pravična vsem narodom v Avstriji, ker zadovoljni narodi bodo v času sile Avstriji podpora nerazdrobna.

To so nazori, ki vodijo „SLOVENCA“, tem nazorom zvest bo tudi „DOMOLJUB“ in trudil se bode po svoje, da tem načelom zvesto ostane tudi slovensko ljudstvo, ker le s temi načeli si človek pribori pravo časno in večno srečo.

Zato prosi „DOMOLJUB“ vse blage domoljube slovenske: Širite list med narod, priporočajte ga možem, ki radi kaj novega zvedó od blizu in daleč. „DOMOLJUB“ ne išče za-se nobenega dobička, to priča nizka cena, borih 40 krajcarjev, za katere si ga more vsakdo naročiti do konca leta.

Prav posebno pa se priporoča „DOMOLJUB“ vsem prijateljem, da mu radi sporočajo, kar se novega in posebnega zgodi po raznih krajih slovenske domovine. Kratka, jedrna in zanesljiva poročila mu bodo posebno všeč; vesel jih bo še prav posebno, ako mu bodo dohajala iz rôk priprostega naroda. — Osebnim preprirom „DOMOLJUB“ ne bo odpiral svojih prostorov, pač pa odločno zagovarjal svoja načela, kazal narodu može, ki se po teh načelih ravna v javnem življenji in ga scaril pred onimi, ki bi nasprotovali tem načelom. — „DOMOLJUB“ bo odločno, brez strahu in brez ozira na desno ali levo deloval pod zastavo:

Vse za vero, dom, cesarja!

Kaj je novega po svetu?

Avstrija. V Budapešti na Ogerskem so bili zbrani poslanci vseh dežel celega cesarstva, da privolijo ministrom potrebni denar; posebno veliko denarja hoče imeti minister za vojsko. Presvetli cesar je naznanil poslancem, da Avstrija živi v prijaznosti z vsemi drugimi državami, vendar pa, ker druge moreže število vojakov in vedno več izdajajo za vojaške potrebe, treba tudi naši državi potrebnih denarjev, da v pravem času spregovori veljavno besedo. — Državni zbor in deželni zbori sedaj počivajo. Le v hrvaškem deželnem zboru imajo rodoljubni hrvaški poslanci vroče dueve; ogerska pest vedno bolj stiska Hrvate. — Cesarjeviča Rudolfa sprejemali so slovesno in navdušeno, ko je popotoval po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji.

Na Ruskem je sedaj vse bolj tiho; nekateri listi tiše na vojsko, car pa je previden in miroljuben mož, zato še vedno upa mirnim potom poravnati nasprotja. Z vojniki je dobro preskrbljen, samo na nemško-avstrijski meji jih ima postavljenih 300.000 mož.

Francozom gre vse navskriž, ker se hočejo vladati brez Boga. Brezverski freimaurerji imajo vso oblast v rokah in kakor pijavke se ovijajo okoli ljudstva. — General Boulanger skuša, da bi ljudi za-se pridobil, pa bo težko kaj, ker baje ni nič boljši, nego drugi mogočnejši.

Na Nemškem imajo novega cesarja, ki bo še le 30 let star. Hvalijo ga, da je dober vojak in veren, pravičen mož. Rekel je v svojem razglasu, da bo doma skrbel za red, za pobožnost in strah božji, s svojimi sosedi pa da bo skušal živeti v miru.

Na Angleškem so v vednih prepirih Angleži in Irci. Vlada Irce grozno stiska, ti pa seveda se ustavljajo, država pa pri tem trpi veliko kvar. — V Bolgariji, v Srbiji, v Rumuniji so še vedno velike zmešnjave, nič se še ne vé, kako se stvar zasučee. Sploh se čuti po svetu povsod neki nemir; nikjer ni nič stalnega; ni čuda, ker so države zavrgle stalne zakone božje, in zidajo svojo srečo na nestalne in slepilne človeške postave. Ako Gospod ne bo zidal hiše, zastonj se bodo trudili zidarji-vladarji.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Ljubljane. — (Kako bodo v Ljubljani praznovali štiridesetletnico vladanja presvetlega cesarja?) Mestni zbor ljubljanski je v tej zadevi to-le sklenil: Dne 4. oktobra bo praznik za mladino vseh mestnih šol, ki se vdeleži sv. maše. Vsak šolar prejme v spomin knjižico, kjer je popisano življenje presvetlega cesarja. Dne 2. decembra bo v ta namen slovesna sv. maša in zvečer bodo mesto razsvetlili. — Ustanovi se v ta namen 12 ustanov za mestne uboge in sicer 10 po 20 gld. in 2 po 25 gld. ter 5 ustanov za obiskovanje lesno-obrtne šole in šole za umetno vezenje in čipkarstvo. — V kolodvorskem delu ljubljanskega mesta se ustanovi drugo otroško zabavišče s slovenskim učnim jezikom. — Sedanji leseni mesarski most bodo podrli in naredili zidani ali železni most, ki se bo imenoval: „most cesarja Franca Josipa I.“ — Mestni očetje bi

lepše ne bili mogli praznovati lepe slavnosti, kakor s tako blagimi in hvalevrednimi sklepi.

Iz Gorenjske Doline. — Zelo smo se v našem kraju razveselili novice, da začne v Ljubljani izhajati „DOMOLJUB“, ki bo namenjen priprostemu ljudstvu, katero nima časa dan za dnevom časnikov brati, pač pa rado ob nedeljah zve, kaj je novega po svetu. List naj nam na kratko pové, kaj je novega po svetu in posebno kaj se godi po Slovenskem, da se Slovenci po raznih deželah raztreseni bolj spoznamo. — Zdaj pa še kaj novic iz naše Doline: V Ratečah, kjer je konci meseca aprila tega leta pogorelo 26 gospodarjev, in kjer je napravila jeseni leta 1885. silna povodenj velikansko škodo, uravnavajo sedaj hudournike s pomočjo 40 kaznjencev z ljubljanskega Grada. Sicer vodijo kaznjence vsako nedeljo k sveti maši, v praznik svetih apostolov Petra in

Pavla pa je v veliko veselje prišel opraviti slovesno duhovno opravilo njihov dušni pastir č. g. J. Tomažič z blagorodnim g. F. Stegnarjem, deželnim poslancem in učiteljem ter pevovodjo v ljubljanski kaznilnici.

Rateški č. gosp. župnik A. Dremelj, ki so po rojstvu najstarejši (roj. l. 1801) duhovnik ljubljanske škofije, prosili so, da jih umirové.

Gledé Kranjske Gore je vredno objaviti, da je od dne 24. marcija pa do danes, torej dobre tri mesece, umrl le jeden človek — teden dni star otrok.

Manj srečna v zdravstvenem oziru je bila preteklo zimo in spomlad župnija Jeseniška. Osepnice so namreč pobrale marsikateriga človeka. Zlasti v svetokriških Rovtah so gospodovale precej hudo.

S tega kraja lahko še omenim, da bo kranjska obrtniška družba razširila tovarniška poslopja na Savi, ker je ustavila delo v Bohinji.

Letina v Gorenjski dolini sedaj sploh ne kaže tako slabo, kakor se je bilo bati.

Iz Celja. Naša kmetijska podružnica je povzročila, naj bi se letos v mestu priredila „spodnještajerska razstava“. K vdeležbi so povabili vsa okrajna glavarstva po slovenskem delu naše dežele, namreč: Celje, Brežice, Slovenji-Gradec, Maribor, Ptuj, Ljutomer. Za dan 26. junija so odborniki bili poklicani k seji, da izberejo novega načelnika, namestu dosedanjega g. Lutz-a, lastnika takozvanega „hrvaškega mlina“ ob Hudinji, katerega je nedavno prodal g. Majdiču iz Mengša na Kranjskem, ob enem pa tudi odložil vse častne službe. Kot naslednika izvolili so mu g. dr. Langerja, odvetnika v Celji in lastnika posestva Lemberg blizu Nove-cerkve. Pri dotični seji se je med ostalim tudi naznanilo, da so povabilo vzprejeli vsi omenjeni okraji ter obljubili razstave se vdeležiti.

Iz Rajhenburga. Tukajšnji grad na levem bregu Save kupili so menihi trapisti ter ga leta 1881 spremenili v samostan. Za svojo hišo so si priredili lastno grobišče. Letos dne 14. junija so se pripeljali prevzvišeni gospod knezoškof Mariborski, da so omenjeno torišče posvetili. Potoma se je pa poškodoval voz, na katerem se je vozil knezoškofov dvorni kapelan, č. g. Zidanšek. Ta je padel tako nesrečno, da je moral več dni ležati na bolniške postelji v samostanu, še-le koncem junija prišel je domu hvala Bogu v Maribor.

Iz Šoštanja. Vrle gospe so na javnem prostoru dale popraviti kip, ki predstavlja Mater Božjo. Slikarsko delo je dobrohotno prevzel jeden izmed tukajšnjih učiteljev. Neke noči je pa brezvestna oseba „Mariji“ in „Jezušku“ omislila — črne brke! To bogokletno ali vsaj lahkomišelnost dejanje, o katerem se zdaj vrši preiskava, vsaki poštenjak obsoja po vsej pravici.

Iz Dobrne. Našej občini na čelu bili so vedno sami vrli možje. Zadnji dve leti na splošno zadovoljstvo županuje za blagor občanov iskreno vneti g. J. Kok. Vkljub nepričakovanim in v občini dobro znanim stroškom mu je v lanskem računu vendar le ostalo prebitka še za 38 gld. 48 kr. Občina nima nobenega lastnega premoženja, ampak je navezana brez malega samo na doklade davkoplačevalcev. Iste pa že več let zaporedoma iznašajo 15%, t. j. 15 kr. od vsakega goldinarja. Ta znesek je baje v celem Celjskem okraji najnižji, vse ostale občine torej plačujejo več.

Iz Dobrne. (Dve nesreči.) Nedavno je neko gospodinjno, ko je žela, pičil na prstu gad. Vsled ostrupljenja se je prikazala smrtna nevarnost. Sedaj pa bolnica, hvala Bogu, ozdravlja. — Dne 22. junija je posestniku Reberniku strela zažgala gospodarsko poslopje. Pri tem je zgorela ena krava in ena prasica z osmimi prašiči. V hiši-zdravilnici so tukaj bivajoči topličarji pogoreleu v prid priredili večerno zabavo 23. in 27. junija. Onesrečenec je bil tudi zavarovan za majhen znesek.

Iz Vitanj. Dne 19. junija je c. kr. okrajni glavar Celjski na zaslužna prsa 82letnega zdravnika, gosp. Lautnerja, po sv. maši slovesno pripel zlati križec, s katerim so človekoljuba starčka odlikovali svetli cesar.

Z Krapja. Žito in ostala zelenjad ob desni strani Mure, kaže hvala Bogu, prav lepo. Na levem bregu imenovane reke so v tem obziru precej siromaki. Tam je namreč dne 26. maja nesrečna toča povzročila zdaten kvar, ker je od Sobote skozi Belotince proti Čakovcu poklestila, kakor neki ogerski časnik računi, okoli tri tisoč orali zemljišča. Sadja bomo imeli malo. Vinogradi nam ne obetajo mnogo; trta je grozdja nastarila slabo in vzlasti po pesnatih zemljah manje, kakor po latoru in jilovici.

Iz Koroškega. Duh pokojnega Andreja Einspielerja oživlja slovenske Korošce; vedno bolj se zavedajo svoje narodnosti. Družba sv. Cirila in Metoda dobila je ravno tukaj v zadnjem času več novih podružnic, s prav mnogimi udi. — Tudi posojilnice si snujejo občine, da si bodo ljudje mogli pomagati tudi v denarnih zadregah. — Nove občinske volitve pridejo kmalu na vrsto. Zato koroški „Mir“ vzbuja svoje rojake, naj si pri občinskih volitvah izberejo domače zanesljive može, ki ne bodo v imenu slovenskih občin trobili v nemški rog ter delali za brezversko in nemško šolo. — Najbolj veselo pa je, da se tako silno množi število udov družbe sv. Mohora. Letos jih je vpisanih okoli 42.400. Pa naj drugi narodi pokažejo kaj takega, če morejo!

Cerkev in šola.

Po zlati maši sv. Očeta.

Potihnile so slavnosti, ki so se vrstile v Rimu o priliki zlate maše sv. Očeta od novega leta sèm. Ustavili so se do jeseni romarski vlaki, ki so prihajali v Rim skoro z vsega sveta skazovat sv. Očetu verno udanost. Zaprli so Vatikansko razstavo, v kateri so se kazali vsi razni in dragoceni darovi, ki so jih udani katoličani darovali sv. Očetu za zlato mašo. Te darove namenili so sv. Oče tako-le razdeliti: Reči, ki služijo vedi in umetnosti, postavile se bodo v muzej v Lateranski palači, ki je tudi papeževa. Dragocena darila kraljev in cesarjev shranila se bodo v Vatikanskem gradu. Prekrasne knjige sprejela bode Vatikanska knjižnica v svoje predaile, umetne slike pa se bodo razstavile v slavni slikarski razstavi, ki se imenuje „della Pigna“. Razne cerkvene posode in druge reči, namenjene za službo božjo, razdelile se bodo revnim cerkvam po misijonskih deželah. Nekaj posebno dragocenih posod dobile bodo škofvske cerkve po Italijanskem in drugod v stalni spomin na zlato maše Leona XIII.

Nova žalost papeževa.

Veselje, katero so napravljali sv. Očetu o priliki njih zlate maše verni njih otroci, kali jim pa ravno sedaj Laška vlada. Ne dovolj, da so sv. Oče zaprti v zidovji svoje palače, skovali so laški ministri postave, s katerimi bodo lahko kaznovali vsakega, posebno pa duhovnike, ki bi se drznili zahtevati, da mora laška vlada dati papežu nazaj Rim in papeževe dežele, katere je po krivici vzela. Te nove postave obsodili so prav odločno sv. Oče v posebnem nagovoru do kardinalov, obsodili so jih Italijanski škofje, in Laški katoličani pošiljajo prošnje do zakonodajalcev, naj bi teh postav ne vzprejeli. Kot odgovor na te prošnje že grozijo, da hočejo popolnoma odpraviti verske šole, za katere se sv. Oče tako potegujejo in katerih so v Rimu na lastne stroške že precej ustanovili. Zadnja leta sèm sv. Oče vedno ponavljajo, da morajo katoličani skrbeti za dobre, na verski podlagi osnovane šole. Lani so naravnost pisali: „Šolska soba je bojišče, na katerem se mora določiti, ali naj ostane človeška družba krščanska ali ne.“

Kaj je z našimi prošnjami za versko šolo?

Govoreč o šoli ne smemo zamolčati, kaj je z našimi prošnjami, da bi dobili pri nas v Avstriji

zopet verske šole. Sedanje naše šole so namreč tako vravnane, da se sicer v njih poučuje krščanski nauk; drugi šolski predmeti pa se smejo poučevati brez ozira na vero, celó veri nasproti. V naših sedanjih šolah lahko poučujejo tudi židje, protestanje ali brezverci. Pri nas se sicer slabi nasledki takih šol še ne kažejo tako očitno, kakor drugod po naši Avstriji, kjer živi več judov, protestantov in brezvercev pomešanih s katoličani. Zato se ne smemo čuditi, če katoličani takih krajev vse moči napenjajo, da bi dobili verske šole, t. j. take, v katerih bi se morali vsi šolski predmeti, in ne samo krščanski nauk, poučevati z ozirom na razodete božje resnice. In naša dolžnost je, da katoličanom nam sosednjih dežel pri njih poštenih naporih pomagamo. S tem pomagamo tudi samim sebi. Kajti, kdo nam je porok, da bomo imeli pri nas zmiraj še toliko dobrih učiteljev, kolikor jih do sedaj hvala Bogu, še imamo? Zato skrbimo pravočasno, da se to, kar vemo da je prav, in kar želimo, tudi postavno določi. Vse hvale je tedaj vredno, da so se tudi Slovenci letos tako radi podpisovali za verske šole. Iz 236 krajev na Kranjskem poslalo se je na Dunaj 27.447 podpisov; s slovenskega Štajerja iz 184 krajev 17.044 podpisov; s Koroškega iz 109 krajev 8187 podpisov; s Primorskega iz 140 krajev 11.522 podpisov. Pohvaliti nam je tudi šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, ki je poslala mnogo prošenj za verske šole, sama in po svojih podružnicah. V totranski polovici cesarstva, izvzemši Galicijo, kjer sedaj še ne mislijo prenarediti šolske postave, nabralo se je skupno nad 700.000 podpisov.

Kaj smo dosegli s svojimi prošnjami? Za sedaj, žali Bog, še nič. Mislilo se je po novem letu za gotovo, da se bodo poslanci o šolah posvetovali precej po veliki noči. To se sicer ni zgodilo, ker so imeli poslanci dovolj drugega dela in ker so cesar, kakor so pisali časniki, sami izrazili željo knezu Liechtensteinu, ki se najbolj poteguje za verske šole, da bi počakali s posvetovanjem do jeseni. Vendar kar je odloženo, ni še v grob položeno. Zato nam ta zadeva ne sme spred oči! — Vseh otrok, ki v Avstriji ljudsko šolo obiskujejo, je 2.600.000; med temi je pa 2.200.000 katoliških otrok. Ne pustimo se tedaj za nos voditi judom in brezvercem! Pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. *)

Kranjska ces. kr. kmetijska družba imela je 14. minolega meseca svoj letni občni zbor. Zborovanja vdeležilo se je blizu 80 udov iz vseh strani dežele kranjske. — Po nasvetu glavnega odbora sklenilo se je najprej soglasno, da priredi družba meseca oktobra v proslavo štiridesetletnice vladanja Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. deželno sadjarsko razstavo. Kaj primerno je, da se kmetijska družba hvaležno spominja našega presvetlega cesarja, ki je bil vedno največji prijatelj, najboljši oče kmetovalcu. — Cel zbor je ta nasvet z velikim veseljem pozdravil.

Iz poročila glavnega odbora l. 1887 je razvidno, da si pridobiva družba pri kmetovalcih vedno več zaupanja, katero tudi v polni meri zasluži. Udov ima že nad 1000; na družbinem vrtu pa raste blizu 40.000 požlahtnjenih drevesc, ki se bodo jela drugo leto že oddajati. — Poročilo se odobri brez razprave, kakor tudi račun in proračun. — Dalje izvoli občni zbor č. g. Janeza Mesarja, župnika na Bohinjski Bistrici, radi njegovih velikih zaslug za kmetijstvo in zlasti za ustanovljenje sirarskih zadrug po bohinjski dolini jednoglasno za častnega uda. — Pri volitvi jednega odbornika in tajnika bil je za tajnika izvoljen soglasno dosedajni tajnik g. Gustav Pire; za odbornika pa z večino glasov gospod J. Šiška.

Nato potrdi občni zbor z malimi spremembami nova, sedajnim razmeram primernejša družbena pravila, katera je po naročilu lanskega občnega zbora sestavil glavni odbor. (Dalje prih.)

Kako kaže letošnja letina? C. kr. poljedelsko ministerstvo poroča o letini, kakor je kazala 18. junija. — Vsled deževja se je žito zadnje dni večinoma popravilo. Le za rž, ki je že cvetela ali od-

*) Zaradi velike koristi kmetijskih družb, ki tako marljivo delujejo za zboljšanje kmetijstva ter s tem skušajo kmetovalcu pomagati, bode se tudi „DOMOLJUB“ pogosto na nje oziral ter poročal, kaj je ta ali ona koristnega ukrenila. Pri tej priliki našim zavednim gospodarjem prav toplo priporočamo, naj obilno kmetijski družbi pristopajo.

cvetela, prišel je dež večinoma prepozno, kakor tudi za prvo košnjo krmskih rastlin. Rž le še obeta vsaj srednjo letino giedé zrnja. Pšenica se je precej popravila. Ob tem času večinoma cvete ter obeta — res da ne prav povsod — dobro srednjo in dobro žetev. Jare setve in okopavine so si zdatno opomogle. Ječmen in oves obetata počez vsaj srednjo letino. Koruza kaže v planinskih deželah in po Krasu večji del prav dobro; kjer so kasno sadili, pa pogosto ni zelenela. Skoraj od vseh strani se čuje, da krompir lepo kaže. Pesa se je sicer bistveno zboljšala, a v mnogih krajih je precej redka. Hmelj se je učvrstil, priplezal je do polovice kolov in je zdrav vsaj v krajih, kjer se ga zelo veliko prideluje. Košnja sena, ki se je že začela, je večidel srednja, košnja štajerske detelje je srednja in slaba po suhih, a dobro se je obnesla po mokrih in poplavljenih krajih. — Vino splošno obeta dobro trgateg, zlasti v Istriji. Sadju škodovali so posebno hrošči prav mnogo. Počez upati je srednji pridelek.

Da konjem manj pokajo kopita priporoča se kot skušeno sredstvo méd in rumeni vosek. Vzemi vsakega polovico ter pristavi k slabemu ognju in le toliko segrej, da oboje raztopiš in dobro pomešaš. Kadar to mazilo rabiš, najprej kopito dobro osnaži in izmij z mlačno vodo, potem vzemi čopič (penzelj) ter ž njim spodaj in zgoraj rog z ono tekočino dobro namaži; tudi razpokline dobro osnaži in zamaži s tem mazilom. Kadar se to mazilo rabi, mora se vselej nekoliko pogreti. Po večkratni rabi poizgubé se razpoke in razpokljine, kopito se zopet oživi, rožena stena postaja lepo cela in pri kovanji se prepričaš, da ima rog neko posebno dobro voljnost.

Velikansk špargelj. Na posestvu nekega barona na Nemškem pridelali so špargelj, ki je tehtal 200 gramov. Bili ste dve stebli kakor vijak skupaj zviti in zraščeni.

Živinska razstava bode v Logatecu 23. julija, v Ribnici pa 16. avgusta.

„Pouk, kako se méd in vosek koristno vporabita“ je naslov knjižici, katero je izdalo čebelarsko in sadjarsko društvo za Kranjsko. Knjigo je priredil g. P. Jeglič, učitelj na Dovjem.

Razne vesti.

(Nekaterim znanim domoljubom) po Slovenskem smo razposlali „DOMOLJUBA“ na ogled ter jih prosimo, naj si ga blagovoljno sami naroče ali pa naj dobijo listu naročnikov med ljudstvom, kateremu

je posebno namenjen. — Naročnino prejema: Opravitelj „DOMOLJUBA“, Ljubljana, semeniške ulice št. 2., dopise pa: Urednik „DOMOLJUBA“ Ljubljana — Trnovo.

(Družba sv. Cirila in Metoda) ima letos svoj glavni zbor na Štajerskem v Ptaji dne 19. julija. — Podružnica za Beljak in okolice naznanja, da se bodo dne 5. julija, t. j. na praznik sv. Cirila in Metoda, darovale sv. maše za podružnične ude v Podklostru, v Št. Lenartu, na Brnci, v Štebnji, v Ločah in na Zili. — Podružnica Št. Jakobska-Trnovska v Ljubljani ima občni zbor v nedeljo dne 8. julija ob 1/2 6 popoldne na Virantovem vrtu. Dobro došli prijatelji verske domače šole!

(V škofiji ljubljanski:) Zakrament sv. birme delili bodo premilostni gospod knezoškof ljubljanski po Gorenjskem in sicer v naslednjih dneh: 23. julija na Fužinah (Weissenfels), 24. julija na Dovjem, 25. julija na Koroški Beli, 26. julija v Zaspu, 27. julija v Gôrjah, 28. julija v Koprivniku, 29. julija v Srednji Vasi, 30. julija v Lescah, 31. julija na Breznici in 1. avgusta v Begunjah.

(Mil. g. knezoškof) delili bodo letos višje redove meseca julija, in sicer dne 18. subdijakonat, 20. dijakonat in 22. prezbiterat. Posvečeni bodo gg. četrtletniki: Peter Bohinjec z Visocega, Janez Čebašek iz Trboj, Fran Hribar iz Mengiça, Ivan Krek od sv. Gregorja, Janez Nemanjič iz Metlike, Matija Slak iz Dobrniça, Konrad Texter iz Tržiça, in gg. tretjeletniki: Franc Avsec iz Šmihela pri Novem Mestu, Jože Gregorič iz Ambrusa, Anton Jemec iz Novakov, František Lakmaier iz Hosina, Jože Pristov iz Breznice, Leopold Rihar iz Polhovoga Gradca in Janez Zupan iz Šent-Jurja pri Kranji.

(Umrli) je v Kostanjevici dne 24. pr. m. na svoj godovni dan ob 4. uri zjutraj č. g. Janez Lesjak, župnik in knezoškofijski duhovni svetovalec, rojen 1810. posvečen 1839. Dolgih 33 let preživel je ranjki kot župnik v Kostanjevici, kjer ga je ljubilo mlado in staro, kar se je vzlasti pokazalo l. 1885., ko je praznoval 30letnico svojega župnikovanja. Pogreb bo jutri ob 9. uri. Pokojnik je bil prijaznega in blagega značaja. N. v m. p.! — Č. g. Stefan Gnjezda, župnik v Bohinjski Beli, ki se je šel zdraviti na Češko, je ondi umrl dne 2. julija.

(V krški škofiji:) Č. g. Janez Schaubach, župnik v Šmarjeti pri Telenbergi, je dobil faro Vovbre. — Č. g. Ludovik Pirker pride za kaplana v Šmartno pri Beljaku.

(Obrtne šole na Kranjskem) Naučni minister izdal je ukaz, v katerem naznanja, da potrjuje podpore obrtnim in nadaljevalnim šolam na Kranjskem za l. 1888. Po tem ukazu dobi nadaljevalna šola v Kočevju 150 gld., v Kranju 250 gld., v Ljubljani 2000 gld., v Tržiču 350 gld., v Novem Mestu

430 gld., v Kamniku 350 gld. Vse podpore skupaj iznašajo torej 3430 gld.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Učitelj na Mehovem, g. V. Zavrl, je dobil učiteljsko službo v Stopičah; začasni učitelj v Poljanah, g. Debelak je premeščen v Trstenik; učiteljsko službo v Poljanah je dobil g. F. Kramar.

(Stava.) Nedavno obhajal se je v neki fari na Štajerskem sv. misijon. V neki vasi tiste fare živel je precej bogat krčmar, ki je bil v verskem obziru jako mlačen in je kaj rad zabavljal čez duhovnike in čez vse, kar je cerkvenega. Seveda mu tudi o priliki sv. misijona ni dalo strpeti, da bi ne bil obiskovalcem svoje krčme grdil misijonarjev, ki so bili Jezuviti, ter smešil misijonskih pridig, katerih pa niti poslušal ni. Nek pošten kmet pa, ki je bil tudi prišel v njegovo krčmo, ga zavrne, češ predno zabavljaš, bi moral vendar to slišati, o čemer zabavljaš. Beseda dala je besedo in konec pričkanju bil je ta, da je poštenu kmet s krčmarjem sklenil vpričo vseh gostov naslednjo pogodbo: 1. Krčmar bo šel od sedaj naprej poslušat vsako misijonsko pridigo. 2. Kmet mu bo dal za vsako pridigo jeden goldinar. 3. Če bi pa krčmar brez pravega vzroka opustil kako pridigo, povrniti mu bo dvakrat, kar bi mu moral kmet plačati. — Krčmar hodi res poslušat vsako pridigo in čez dalje manj govori. Ko je bil konečno slišal pridigo o pohujšanji, je kar ves drug postal. Zamišljen in s povešeno glavo pride domu; doma ne govori in čez dva dni prejme svete zakramente. Ko mu je čez nekoliko časa poštenu kmet hotel izplačati obljubljeno stavo, dá krčmar ves denar v bogajme, rekoč: „Jaz imam za-se dovolj koristi od stave.“ Koliko mu je misijon koristil, se vidi tudi iz tega, da hodi od takrat vsak dan redno k sv. maši, katero je prej opuščal celo ob nedeljah in praznikih.

(Čudno!) 15. junija 1866 napovedal je bil Prus Avstrijancem krivično vojsko, ki je bila za nas tako nesrečna. 15. junija 1885 umrl je za srčnim mrtvodom princ Miroslav Karl, jeden pruski glavni vojskovodja v oni vojski. 15. junija 1888 umrl je cesar Friderik (Miroslav), drugi pruski glavni poveljnik v vojski l. 1866. Ta je bil prav za prav takrat zmago dosegel, ker je bil s svojim odlokom o pravem času prihitel na pomoč drugi vojski. Tisti dan tedaj, ki je bil l. 1866 začetek nesrečne vojske z nami, je bil letos smrtni dan družega cesarja tega cesarstva in zmagovalca z leta 1866, kakor je bil pred tremi leti (1885) smrtni dan za sozmagaleca. Ni li morda to glas z onega sveta?

„Dom in Svet“

izhaja 20. vsacega meseca v Ljubljani,
ter stane za celo leto 1 gld. 60 kr.
za pol leta — „ 80 „

Loterijske srečke.

Trst:	82,	28,	59,	43,	34.
Ljubljana:	89,	31,	73,	21,	27.
Gradec:	35,	40,	1,	10,	14.
Dunaj:	75,	33,	59,	49,	56.
Brno:	76,	14,	84,	63,	26.
Praga:	6,	75,	34,	36,	13.

Tržne cene v Ljubljani dne 4. julija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	5	85	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež,	4	22	Surovo maslo,	—	90
Ječmen,	3	74	Jajce, jedno	—	2
Oves,	2	09	Mleko, liter	—	8
Ajda,	3	90	Goveje meso, kgr.	—	56
Proso,	4	22	Telečje	—	48
Koruza,	5	52	Svinjsko	—	60
Krompir,	2	14	Koštrunovo	—	34
Leča,	12	—	Pišanec	—	55
Grah,	13	—	Golob	—	22
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	1	96
Maslo, kgr.	1	—	Slama,	—	2 14
Mast,	—	75	Drva trda, 4 mtr.	6	40
Špeh svež,	—	64	„ mehka, „	4	15

Imenik

primernih knjig za šolske knjižnice:

Bog nikomur dolžen ne ostane. Mehko vezana gld. —28	Šmid, Mladi samotar. Mehko vezana 15, v pol platnu gld. —25
Brezovnik, Zvončeki. Zbirka pesnij. V pol platnu » 1-30	— Nedolžnost preganjana in povelšana. Mehko vezana 20, v pol platnu » —30
Devojan, Mladini. V pol platnu » —30	— Roza jelodvorska. Trdo vezana » —30
Dolinar, Izidor, pobožni kmet. Mehko vezana » —25	Šmid, Zbrani spisi 1—7:
Funtek, Zabavišče slovenskim otrokom. Mehko vezana » —25	— I. zvezek. I. Ljudevit Hrastar. 2. Golobček. Mehko vezana 30, v pol platnu » —40
Gradačan, Mlada leta. Mehko vezana » —25	— II. zvezek. Jozafat. Mehko vezana 30, v pol platnu » —40
Hofman, Čas je zlato. Mehko vezana » —36	— III. zvezek. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Mehko vezana 40, v pol platnu » —50
Hrovat, Kranjska mesta. V pol platnu » —60	— IV. zvezek. I. Kanarček. 2. Kresnica. 3. Kapelica v gojzdu. Mehko vezana 20, v pol platnu » —30
Križič, Angelček, otrokom učitelj in prijatelj. Zvezek 1—IV. a 12 kr. Vsi štirje deli skupaj vezani v pol platnu 50, v platnu » —60	— V. zvezek. I. Slavček. 2. Nema deklica. Mehko vezana 20, v pol platnu » —30
— Izgledi bogoljubnih otrok. Trije deli. Mehko vezana a 30, v pol platnu a 40, v platnu a » —60	— VI. zvezek. Ferdinand. Mehko vezana 30, v pol platnu » —40
— Marije Magdalene Paciške mladostna leta. Mehko vezana » —05	— VII. zvezek. I. Jagnje. 2. Starček z gore. Mehko vezana 30, v pol platnu » —40
Majcen, Šolske pesmi. I. zvezek. Mehko vezana » —15	Stolz, Očenaš. Mehko vezana » —40
Praprotnik, Darek pridni mladosti z nekaterimi podobnicami. Trije zvezki. V pol platnu a » —36	Svete pesmi za šolarje. Mehko vezana » —10
Rože in koprive. I. snopič. Mehko vezana » —10	Tomšič, Dragoljubci. V pol platnu » —26
Sloršek, Blaže in Nežica v nedeljski šoli. Mehko vezana » —20	— Peter Rokodelčič. V pol platnu » —36
— Življenja srečen pot. Mehko vezana » —72	— Sreča v nesreči. V pol platnu » —38
Šmid, Evstahij. Mehko vezana 20, v pol platnu » —30	— Zlati orehi. V pol platnu » —36
— Evstahija. Mehko vezana 15, v pol platnu » —25	

Za ljudske knjižnice posebno priporočljive:

Belec, Kmetom v pomoč. Mehko vezana gld. —20	Nesreča čez nesrečo. Mehko vezana gld. —12
Brezovnik, Šaljivi Slovenec. Mehko vezana » —60	Razlag, Pesmarica. Mehko vezana » —60
Hribar, Zbirka domačih zdravil. Mehko vezana » —40	Stolz, Bukve božje v naravi. Mehko vezana » —40
Kramer, Kmetijsko berilo. Mehko vezana » —50	Vodnik - Album, deloma slovensko, deloma nemško; po znižani ceni trdo vezana » —80
Križanič, Zlahtna rozga. Mehko vezana » —20	Zbirka narodnih pesmij. I. snopič. Mehko vezana » —10
Lampe, Drobtinice XXI. letnik. Trdo vezana » 1-30	Zweiger, Nar lepši čednost in nar gerši pregreha. Po znižani ceni: mehko vezana 45, trdo vezana 56, v pol platnu 65, v platnu » —90
Mahnich, Dvanajst večerov. Mehko vezana » —70	80, v usnji » —40
Malavasič, Stric Tomova koča. V pol platnu » —70	— Pot v večnost. Mehko vezana » —40
Marešič, Lurška Mati Božja. Mehko vezana 1 gld., v pol usnji » 1-25	
Narodna biblioteka. Snopič 1—29 mehko vez. a » —15	

Katoliška Bukvarna v Ljubljani, Stolni trg šte. 6.